

Zacznij
przygotowania
do matury już dziś

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI

Próbna Matura z OPERONEM

Język polski

Poziom rozszerzony

Listopad 2016

Przykładowy plan interpretacji porównawczej

Temat 1. Dokonaj interpretacji porównawczej podanych utworów. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów.

1. Sformułowanie hipotezy interpretacyjnej, np.

- oba fragmenty przedstawiają bohaterów uczestniczących w nabożeństwie na Jasnej Górze przed słynącym z cudów obrazem Matki Boskiej, ich odczucia i refleksje, ukazują różne zachowania wobec *sacrum*;
- teksty są utrzymane w odmiennej konwencji stylistycznej.

2. Określenie sytuacji, czasu, miejsca akcji i prezentacja bohaterów w obu tekstach

3. Określenie postaw bohaterów w kontakcie z *sacrum*, wskazanie podobieństwa sytuacji, dostrzeżenie różnicy realiów

4. Rozpoznanie istoty opisywanego doświadczenia, np.

- W *Potopie* bohater uczestniczy w zbiorowej modlitwie, udział w nabożeństwie zrównuje jego uczestników, ludzie w świątyni w pełni poddają się podniosłości ceremoniału (*Każdy się modlił, nikt nie myślał o niczym innym*), postać zakonnika odprawiającego mszę jest częścią scenografii podniosłego zdarzenia (*biały ornat zakonnika, odprawiającego ofiarę; grał przyćmionymi kolorami tęczy*) kontakt z *sacrum* uwzniośla, jest rodzajem transu, jego niezwykle charakter podkreśla sceneria (*Wszystko tu było półwidne, półprzesłonięte, niezziemskie: blaski niezziemskie, mroki niezziemskie – tajemnicze, uroczyste, błogostawione*), bohater – Kmicic poddaje się temu, doświadcza niemal mistycznej ekstazy (*Z Kmicica dusza nieomal wyszła; czuł tylko, że ma przed sobą niezmierność, której nie pojmie i nie ogarnie*);
- *Chmurdalia* – Bohaterka – Jadzia, jedna z pielgrzymów, uczestniczka mszy na Jasnej Górze, kapłan ostrzegający przed kieszonkowcami desakralizuje w jej odczuciu ceremonię, tłok i pośpiech powodują niemożność skupienia się na modlitwie, Jadzia zapomina o celu pielgrzymki, rozmyśla nad losem Matki Boskiej, utożsamia ją z boginią, która budzi w niej współczucie, choć dostrzega jej niezwykłość; samotność doświadczenia bohaterki, swoista „dechrystianizacja” postaci Matki Boskiej, indywidualne, subiektywne postrzeganie *sacrum*.

5. Analiza języka narracji jako elementu kreacji postaci i świata przedstawionego, np.

- *Potop* – trzecioosobowa narracja, szczegółowość opisów podkreślająca niezwykłość przestrzeni i doświadczenia bohatera, funkcja cytatów z łacińskiej i polskiej modlitwy – podkreślająca wspólnotę doświadczenia uczestników mszy, epitety i wyliczenia budujące nastrój powagi i patosu, nacechowane słownictwo podkreślające egzaltację bohatera i innych modlących się, sensualizm opisu, wrażenia słuchowe i wzrokowe;

– *Chmurdalia* – narracja trzecioosobowa, ale personalna, z dominującą mową pozornie zależną, elementy języka potocznego (kolokwialność składni i słownictwa podkreślające desakralizację przestrzeni i rytuału, dygresyjność narracji obrazująca dekoncentrację, rozproszenie bohaterki, wtrącone pytania charakteryzujące bohaterkę jako osobę zapalczywą, energiczną), nacechowane słownictwo opisujące prozaizację doświadczenia służące refleksji nad współczesną religijnością.

6. Podsumowanie, np.

– dostrzeżenie podobieństwa sytuacji i tożsamości miejsca (mającego szczególne znaczenie w polskiej tradycji i kulturze); dostrzeżenie różnic (dla bohatera *Potopu* udział w nabożeństwie jest źródłem nadziei i siły, dla bohaterki współczesnej powieści raczej atrakcją) i wskazanie ich źródła.

W zadaniu jest oceniana umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej zgodnej z regułami jej organizacji, zachowującej zasady spójności znaczeniowej i logicznej, mającej czytelną kompozycję, będącej spójną i funkcjonalną pod kątem stylistycznym. Za zadanie przyznaje się maksymalnie **40 punktów**. Wypracowanie musi mieć nie mniej niż **300 wyrazów**.

Wypowiedź pisemna jest sprawdzana zgodnie z kryteriami podanymi w *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka polskiego od roku szkolnego 2014/2015* (www.cke.edu.pl).

Kryteria oceny interpretacji porównawczej	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Koncepcja porównywania utworów	Oceniając pracę pod względem koncepcji porównywania utworów, bierze się pod uwagę jej niesprzeczność z utworami oraz skalę spójności. Istotne jest również to, czy zdający odnajduje sensy niedosłowne w utworze. – 6 pkt – koncepcja niesprzeczna z utworami i spójna – 4 pkt – koncepcja niesprzeczna z utworami i częściowo spójna – 2 pkt – koncepcja częściowo sprzeczna z utworami – 0 pkt – koncepcja sprzeczna z utworami lub brak koncepcji	0–6
Uzasadnienie tezy interpretacyjnej	Oceniając pracę pod względem uzasadnienia tezy interpretacyjnej, bierze się pod uwagę, czy jest: – trafne i pogłębione – znajduje potwierdzenie nie tylko w tekstach, lecz także w kontekstach. – 12 pkt – uzasadnienie trafne i pogłębione – 8 pkt – uzasadnienie trafne, ale niepogłębione – 4 pkt – uzasadnienie częściowo trafne – 0 pkt – brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację porównawczą	0–12

Kryteria oceny interpretacji porównawczej	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Poprawność rzeczowa	Oceniając pracę pod względem poprawności rzeczowej, bierze się pod uwagę liczbę błędów rzeczowych: – 2 pkt – brak błędów rzeczowych – 0 pkt – jeden błąd rzeczowy lub więcej błędów rzeczowych Błąd kardynalny to błąd wskazujący na nieznaną treść tekstu kultury oraz kontekstów, do których odwołuje się zdający.	0–2
Zamysł kompozycyjny	Oceniając pracę pod względem zamysłu kompozycyjnego, bierze się pod uwagę: – funkcjonalność segmentacji – czy zostały wyodrębnione w tekście (językowo i graficznie) części pracy oraz akapity, – uporządkowanie tekstu – czy wyodrębnione części i akapity zostały logicznie uporządkowane. – 6 pkt – kompozycja funkcjonalna – 3 pkt – zaburzenia funkcjonalności kompozycji – 0 pkt – brak zamysłu kompozycyjnego	0–6
Spójność lokalna	Oceniając pracę pod względem spójności lokalnej, bierze się pod uwagę zgodność logiczną i gramatyczną między sąsiadującymi zdaniami w akapitach. – 2 pkt – pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczące zaburzenie spójności – 1 pkt – znaczne zaburzenie spójności – 0 pkt – wypowiedź niespójna	0–2
Styl tekstu	Oceniając pracę pod względem stylu tekstu, bierze się pod uwagę jego stosowność, zachowanie zasady decorum. – 4 pkt – styl stosowny – 2 pkt – styl częściowo stosowny – 0 pkt – styl niestosowny	0–4
Poprawność językowa	Oceniając pracę pod względem poprawności językowej, bierze się pod uwagę liczbę i wagę błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, fleksyjnych i stylistycznych. – 4 pkt – brak błędów lub nieliczne błędy nierażące – 2 pkt – liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 0 pkt – liczne błędy rażące	0–4
Poprawność zapisu	Oceniając pracę pod względem poprawności zapisu, bierze się pod uwagę liczbę oraz wagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. – 4 pkt – zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące – 2 pkt – liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 0 pkt – liczne błędy rażące	0–4

Kryteria oceny interpretacji porównawczej	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Niezależnie od stopnia realizacji poszczególnych podkryteriów zdający: – otrzymuje 0 punktów w pozostałych kategoriach, jeżeli przyznano 0 punktów w kategorii koncepcja interpretacyjna, – nie otrzymuje punktów w pozostałych kategoriach, jeżeli otrzymał 2 punkty w kategorii koncepcja porównywania utworów, a 0 punktów za uzasadnienie tezy interpretacyjnej, – otrzymuje punkty tylko w kategoriach: koncepcja porównywania utworów, uzasadnienie tezy interpretacyjnej i poprawność rzeczowa, jeśli praca składa się z mniej niż 300 słów. Praca zostaje zdyskwalifikowana w przypadku pojawienia się błędu kardynalnego.		

Przykładowy plan wypowiedzi argumentacyjnej

Temat 2. Określ, jaki problem podejmuje Jerzy Sosnowski w podanym tekście. Zajmij stanowisko wobec rozwiązania przyjętego przez autora, odwołując się do tego tekstu oraz do innych tekstów kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów.

1. Określenie tematu tekstu, np.

- autor rozważa problem funkcjonowania w sztuce (literaturze i filmie) brzydoty, okrucieństwa, głupoty;
- pośrednio stawia pytanie o funkcje sztuki, jej zadania wobec odbiorcy.

2. Określenie stanowiska autora, np.

- autor broni twórców portretujących brzydotę i zło świata;
- według autora artysta nieuwzględniający w swoich dziełach ciemnych, nieestetycznych aspektów rzeczywistości może być posądzony o nieuczciwość;
- autor wspiera swoją argumentację przykładami współczesnych dzieł literackich i filmowych;
- powołuje się także na Stendhala i Flauberta jako uznane autorytety;
- porównuje sztukę przedstawiającą nieestetyczne zło, brzydotę, głupotę czy bezmyślność do lustra, które zabiło bazyliżka;
- uznaje artystów niepomijających ciemnych stron życia w swych dziełach za obrońców dobra i piękna, a taką funkcję powinna pełnić, według autora, sztuka.

3. Rozważenie i ocena stanowiska autora oraz sformułowanie własnego stanowiska wobec problemu, np.

- dostrzeżenie, że według autora istotnym zadaniem literatury (i filmu) jest sprzeciw wobec zła, a w związku z tym artyści nie mogą go nie dostrzegać, sztuka, jeśli nie ma być „niezobowiązująca” nie może dbać wyłącznie o dobre samopoczucie odbiorcy;
- wyrażenie zgody/niezgody na stanowisko Jerzego Sosnowskiego (możliwe jest też ambiwalentne stanowisko wobec podjętej w tekście kwestii);

4. Potwierdzenie własnego stanowiska argumentami z literatury, sztuki, np.

- przywołanie twórczości Flauberta (*Pani Bovary*) i/lub Dostojewskiego (*Zbrodnia i kara*) jako przykładów dzieł ukazujących obecność różnych przejawów głupoty i zła w świecie, które jednak nie promują ani głupoty, ani zła, ale skłaniają do refleksji nad nimi;

- przywołanie pisarstwa Conrada (*Uądro ciemności*), w którym autor portretuje zło za pośrednictwem Marlowa poznającego historię upadku Kurza; zwrócenie uwagi na fakt, że Marlow, świadomy tego, co stało się z Kurzem, oszczędza prawdy o nim jego narzeczonej – może chcąc uniknąć wystawienia jej na *poważne, egzystencjalne ryzyko*;
  - przywołanie literatury opisującej doświadczenia wojny, zagłady;
  - przywołanie innych tekstów kultury (filmów – np. Krzysztofa Kieślowskiego *Krótki film o zabijaniu*, Krzysztofa Krauzego *Dług*, Wojciecha Smarzowskiego; obrazów) ukazujących mroczny obraz rzeczywistości, a w swoim przesłaniu broniących wartości moralnych;
  - dostrzeżenie i skomentowanie subiektywizmu perspektywy autora tekstu;
- i/lub
- refleksja nad możliwym wpływem sztuki na mniej świadomego odbiorcę gotowego czerpać wzory postępowania z filmu lub książki.

5. Sformułowanie własnych wniosków

W zadaniu jest oceniana umiejętność twórczego wykorzystania tekstów kultury typu: recenzja, szkic, artykuł, esej, w odwołaniu do rozmaitych kontekstów. Za zadanie przyznaje się maksymalnie **40 punktów**. Wypracowanie musi mieć nie mniej niż **300 wyrazów**.

Wypowiedź pisemna jest sprawdzana zgodnie z kryteriami podanymi w *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka polskiego od roku szkolnego 2014/2015* (www.cke.edu.pl).

Kryteria oceny wypowiedzi argumentacyjnej	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Określenie problemu	Oceniając pracę pod względem określenia problemu, bierze się pod uwagę jego zgodność z tekstem oraz to, czy jest ono pełne. – 9 pkt – określenie problemu zgodne z tekstem i pełne – 6 pkt – określenie problemu zgodne z tekstem, ale niepełne – 3 pkt – określenie problemu częściowo zgodne z tekstem – 0 pkt – brak określenia problemu lub problem niezgodny z tekstem	0–9
Sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu	Oceniając pracę pod względem sformułowania stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu, bierze się pod uwagę, czy jest ono adekwatne do tekstu i czy jest ono pełne. – 9 pkt – stanowisko adekwatne do tekstu i pełne – 6 pkt – stanowisko adekwatne do tekstu, ale niepełne – 3 pkt – stanowisko częściowo adekwatne do tekstu – 0 pkt – brak stanowiska lub stanowisko nieadekwatne do tekstu	0–9

Kryteria oceny wypowiedzi argumentacyjnej	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Poprawność rzeczowa	Oceniając pracę pod względem poprawności rzeczowej, bierze się pod uwagę liczbę błędów rzeczowych. – 2 pkt – brak błędów rzeczowych – 0 pkt – jeden błąd rzeczowy lub więcej błędów rzeczowych Błąd kardynalny, to błąd wskazujący na nieznaną treść tekstu kultury oraz kontekstów, do których odwołuje się zdający.	0–2
Zamysł kompozycyjny	Oceniając pracę pod względem zamysłu kompozycyjnego, bierze się pod uwagę: – funkcjonalność segmentacji – czy zostały wyodrębnione w tekście (językowo i graficznie) części pracy oraz akapity, – uporządkowanie tekstu – czy wyodrębnione części i akapity zostały logicznie uporządkowane. – 6 pkt – kompozycja funkcjonalna – 3 pkt – zaburzenia funkcjonalności kompozycji – 0 pkt – brak zamysłu kompozycyjnego	0–6
Spójność lokalna	Oceniając pracę pod względem spójności lokalnej, bierze się pod uwagę zgodność logiczną i gramatyczną między sąsiadującymi zdaniami w akapitach. – 2 pkt – pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczące zaburzenie spójności – 1 pkt – znaczne zaburzenie spójności – 0 pkt – wypowiedź niespójna	0–2
Styl tekstu	Oceniając pracę pod względem stylu tekstu, bierze się pod uwagę jego stosowność, zachowanie zasady decorum. – 4 pkt – styl stosowny – 2 pkt – styl częściowo stosowny – 0 pkt – styl niestosowny	0–4
Poprawność językowa	Oceniając pracę pod względem poprawności językowej, bierze się pod uwagę liczbę i wagę błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, fleksyjnych i stylistycznych. – 4 pkt – brak błędów lub nieliczne błędy nierażące – 2 pkt – liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 0 pkt – liczne błędy rażące	0–4
Poprawność zapisu	Oceniając pracę pod względem poprawności zapisu, bierze się pod uwagę liczbę oraz wagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. – 4 pkt – zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące – 2 pkt – liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 0 pkt – liczne błędy rażące	0–4

Kryteria oceny wypowiedzi argumentacyjnej	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Niezależnie od stopnia realizacji poszczególnych podkryteriów zdający: – otrzymuje 0 punktów w pozostałych kategoriach, jeżeli przyznano 0 punktów w kategorii określenie problemu, – nie otrzymuje punktów w pozostałych kategoriach, jeżeli otrzymał 3 punkty w kategorii określenie problemu, a 0 punktów za sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu, – otrzymuje punkty tylko w kategoriach: określenie problemu, sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu i poprawność rzeczowa, jeśli praca składa się z mniej niż 300 słów. Praca zostaje zdyskwalifikowana w przypadku pojawienia się błędu kardynalnego.		

Wszystkie arkusze maturalne znajdziesz na stronie: arkuszematuralne.pl

TWÓJ KOD DOSTĘPU

DB3F79C95

Wybierz

Zdecydowanie
NAJLEPSZY SERWIS DLA
MATURZYSTÓW
WWW.GIELDAMATURALNA.PL

DLA CIEBIE:

- ▶ WIĘCEJ ZADAŃ
- ▶ PEŁEN DOSTĘP do całego serwisu przez 2 tygodnie*!

- 1 Zaloguj się na gieldamaturalna.pl
- 2 Wpisz swój kod
- 3 Odblokuj dostęp do bazy tysięcy zadań i arkuszy
- 4 Przygotuj się do matury z nami!

* Kod umożliwia dostęp do wszystkich materiałów zawartych w serwisie gieldamaturalna.pl przez 14 dni od daty aktywacji (pierwsze użycie kodu). Kod należy aktywować do dnia 31.12.2016 r.

Najlepsze zakupy
przed egzaminem!

TESTY, VADEMECUM
I PAKIETY 2017

BEZPŁATNA DOSTAWA
SUPER RABAT
-15%

